

Dziedziczenie testamentowe

Na wypadek śmierci można rozporządzić swoim majątkiem jedynie przez testament. Spadkodawca w chwili sporządzenia testamentu musi mieć zdolność testowania, sporządzić i odwołać testament może tylko osoba mająca pełną zdolność do czynności prawnych.

Na ważność testamentu nie ma wpływu późniejsza utrata lub nabycie zdolności do testowania. Nie można też testamentu sporządzić ani odwołać przez przedstawiciela.

Spadkodawca może w każdej chwili odwołać poszczególne postanowienia testamentu, jak i cały testament.

Testament może zawierać rozporządzenia tylko jednego spadkodawcy, a to oznacza, że prawo nie dopuszcza sporządzania testamentów wspólnych, tj. obojga małżonków w jednym dokumencie.

Odwołanie testamentu może nastąpić w ten sposób, że spadkodawca sporządzi nowy testament lub testament zniszczy lub pozbawi go cech, od których zależy jego ważność w zamiarze odwołania, albo też dokona w testamencie zmian, z których wynikać będzie wola odwołania poszczególnych, wcześniejszych postanowień.

Jeśli natomiast spadkodawca sporządzi nowy testament nie zaznaczając w nim, że wcześniejszy testament odwołuje, ulegają odwołaniu tylko te postanowienia wcześniejszego testamentu, których nie można pogodzić z treścią nowego testamentu.

Treść testamentu nie może być sprzeczna z ustawą i zasadami współżycia społecznego, nie może też mieć na celu obejście ustawy. Natomiast interpretować treść testamentu należy tak, aby zapewnić możliwie najpełniejsze urzeczywistnienie woli spadkodawcy.

Testament jest nieważny, jeżeli został sporządzony: w stanie wyłączającym świadome lub swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli, pod wpływem błędu uzasadniającego przypuszczenie, że gdyby spadkodawca nie działał pod wpływem błędu, nie sporządziłby tej treści testamentu, po wpływie groźby.

Nie może być świadkiem przy sporządzaniu testamentu osoba, dla której została przewidziana w testamencie jakakolwiek korzyść, ani małżonek tej osoby, jej krewni lub powinowaci pierwszego i drugiego stopnia oraz osoby pozostające z nią w stosunku przysposobienia.

Jeżeli świadkiem testamentu była jedna z wymienionych powyżej osób, nieważne jest to postanowienie, które przysparza korzyści tej osobie, jej małżonkowi, krewnym lub powinowatym pierwszego lub drugiego stopnia oraz osoby pozostającej z nią w stosunku przysposobienia.

Natomiast, gdy z treści testamentu lub okoliczności wynika, że bez nieważnego postanowienia spadkodawca nie sporządziłby testamentu o danej treści, nieważny jest cały testament.

Nie może być świadkiem przy sporządzaniu testamentu ten, kto nie ma pełnej zdolności do czynności prawnych, niewidomy, głuchy, niemy, ten, kto nie może czytać lub pisać, kto nie włada językiem, w którym spadkodawca sporządza testament, a także osoba skazana prawomocnie wyrokiem sądowym za fałszywe zeznania.

Ze względu na formę, testamenty są dzielone na zwykłe oraz na testamenty szczególne.

Testamenty zwykłe są 3, a to: testament pisemny, testament notarialny oraz ustny.

Testament pisemny (holograficzny) napisany jest pismem ręcznym, podpisany i zawierający datę.

Testament notarialny sporządzony jest w formie aktu notarialnego.

Testament ustny sporządzony jest ustnie w obecności dwóch świadków, spisany w protokole z podaniem daty przez wójta, starostę, marszałka województwa, sekretarza powiatu lub gminy lub kierownika urzędu stanu cywilnego, podpisanym przez spadkodawcę i osoby biorące udział w czynności. Jednak nie mogą sporządzić takiego testamentu osoby głuche lub nieme.

Testamenty szczególne też są 3, a to: testament ustny, podróżny oraz wojskowy.

Testament ustny – spadkodawca może złożyć ostatnią wolę w obecności co najmniej 3. świadków, gdy istnieje obawa rychłej śmierci albo jeżeli wskutek szczególnej okoliczności zachowanie zwykłej formy testamentu jest niemożliwe lub bardzo utrudnione.

Testament podróżny może być sporządzony podczas podróży na statku morskim lub powietrznym przed dowódcą statku lub jego zastępcą w obecności 2. świadków.

Testament wojskowy jest przeznaczony dla żołnierzy, traci moc z upływem 6 miesięcy od ustania okoliczności, które uzasadniały niezachowanie formy testamentu zwykłego, chyba że spadkodawca zmarł przed upływem tego terminu. Bieg terminu ulega zawieszeniu przez czas, w ciągu którego spadkodawca nie ma możliwości sporządzenia testamentu zwykłego.

adwokat Halina Bogdan